

Školitelský posudek bakalářské práce Dagny Gamza
Vliv arabštiny a perštiny na vývoj hindštiny
(The Influence of Arabic and Persian Languages on the Development of Hindi)
UK FF, ÚJCA, Praha 2009, 46 stran.

Ve své bakalářské práci slečna Dagna Gamza pojednává o ovlivňování hindštiny/urdštiny arabštinou a perštinou během jazykového kontaktu, který trval po mnoha století, a to ve všech jazykových rovinách (fonologie, morfologie, slovo tvorba, syntagmatika) kromě syntaxe ve smyslu větosloví. Studentka svou práci strukturovala následujícím způsobem: Po úvodní části se věnuje vývoji jazyka a historickým okolnostem, které vedly k jazykovému kontaktu (s. 7-16). Dále pojednává o písmu a hláskosloví (s. 17-19), o lexikálním ovlivňování (s. 19-27) a největší prostor věnuje morfologickým a syntagmatickým vlivům arabštiny a perštiny na hindštinu (s.29-73).

Diplomantka má jasný cíl a záměr popisu tohoto jazykového kontaktu. Metodický postup při zpracovávání tématu je patrný i ze způsobů členění materiálu. Po formální stránce je práce vyhovující.

Hlavní nedostatek vidím v tom, že v rámci jednotlivých oddílů popis není vyvážený. Tak např. při zpracování lexikálních vrstev studentka vychází z klasifikace perské a arabské lexiky podle sémantických polí (6.1, s. 20-23): slova označující příbuznost, jídlo, domácnost, oblečení, vzdělání, životní prostředí, filozofické a náboženské termíny, literární termíny, dvůr panovníka, obchod, vojenství. Oproti tomuto stručnému shrnutí v oddíle 6.2 věnuje zvláštní pozornost lékařské terminologii (s. 23-27) jako kdyby ta nepatřila do sémantických polí (6.1), a posléze v 6.3 popisuje turecké prvky v hindštině jako zvláštní vrstvu lexika. Z úvodní části práce o historickém pozadí jazykového kontaktu by mělo být jasné ve kterých oblastech života má převahu přejatá terminologie z arabštiny a perštiny.

Po grafické stránce je v této práci patrná nedbalost v transliteraci. Ačkoliv v úvodní části pojednává o transliteraci hindských hlásek a na s. 16-19 o písmu nastalik, slečna Gamza nedodrhuje uvedený způsob přepisu. Uvádím pouze několik

příkladů chybných přepisů: khayál místo khayal, takht místo takht, khándán místo khándán, s. 21, zakhm místo zak^hm, kharádí místo kharádí, khváh místo khváh, khatar místo khatar, gam místo gam, s. 37 atd.) a dost často ignoruje i délky vokálů (jalebi, burfí místo barfí, s. 20; sáhiba, válida s. 30; tamanca, s.28; gurda, s.26). Na druhé straně, používá některé transliterační znaky pro arabská písmena (např. na s. 24, 25, 26, 32), o kterých se nikde předtím nezmínila. Přepisy některých slov a vlastních jmen většinou bývají uváděny způsobem, který je typický pro angličtinu (chehra, chaśm, s. 25; tamanca, s.28; chákú, s. 29; M. Raza Shirazi, s. 23; Ghaznawidové, s. 27) atd.

Dalším nedostatkem je chybný překlad jednotlivých slov do češtiny, dokonce i velmi frekventovaných v hovorovém jazyce (např. jigar, burfí, s. 20; cogá, s. 28; dam, asar s. 31, 36; láyak, místo láyaq, s. 38), což pravděpodobně bylo způsobeno významovým posunem při překladech z angličtiny, které studentka přebírá z hojně používané disertační práce Agnieszky Kuczkiewicz-Fraś (viz bibliografii).

Bakalářská práce slečny Dagny Gamza, i přes veškeré nedostatky může být považována za dost srozumitelný popis vlivů arabštiny a perštiny na hindštinu a proto ji doporučuji k obhajobě.

S. Kostić

V Praze, 8.9.2009